

MAZÁN TUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetés	18 Ft.
6 hónapos előfizetés	10 Ft.
3 hónapos előfizetés	6 Ft.
1 hónapos előfizetés	2 Ft.
Éves előfizetés külföldre	24 Ft.
6 hónapos előfizetés külföldre	14 Ft.
3 hónapos előfizetés külföldre	9 Ft.
1 hónapos előfizetés külföldre	3 Ft.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivétel a
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok elfogadása
adására vagy megörzítésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadói
hivatalban intézendők.

III. évfolyam 194. szám. Nagyvárad Szombat, 1917 augusztus 25.

A pápa békejavaslatának sorsáról.

Ugy látszik, egy füstbe ment tervvel, egy hiunak bizonyult reménnyel megint többünk lesz: a szent atya béke-tervezete ellenségeinknél szinte hihetetlenül hideg fogadtatásra talált. Ez nagyon szomorú és egészen hiteles biznyság arról, hogy még mindig távolodunk a békétől. Eddig azt mondták elerségeink, hogy csak konkrét javaslat kell, tárgyalási alap és elhallgatnak az ágyuk — most ez itt van s a Karszt oduiból háromezer különféle kaliberű ágyu bömböli túl a szepegésünket reményünk szertefoszlásán.

Stockholmban az első pillanattól kezdve féltékenykedtek — mintha nekik patentjük volna a szenvedő emberiség kurálására — bolott senki sem tudja jobban, mint amilyen mélyen ők érzik, hogy az internacionale — sajnos — csak egy csinált fogalom tartalom és erő nélkül lehet a nevében nagyokat mondani, szépeket álmodni és akarni, de elérni mit sem.

„Odaát” mindjárt kezdetben kezen kijelentették: nem tárgyalunk s hogy szavuk minél érthetőbb legyen, beszédjüket még ma is kísérik széles gesztusaik Flandriában, Verdun mellett s a Karszt sivár sziklái felett.

S itthon? Mi készek vagyunk a tisztességes békekötésre, de a „béke rezolúció” nem lehetséges alap az összejövetelre, ilyen nekem eszem ágába se jut... Arnyalatbeli különbségek vannak uraim s ezek fontosak, mert első sorban különbsé-

gek, másod-orban különbségek az arnyalatokban.

Pedig: civitázhatatlan jog — de a béke kezdeményezése csak fentől eredhet, lent nem lehet a békét kezdeményezni. Példa rá Oroszország — s a stockholmi gyülekezet. Millió oka van ennek s ezek között nem az utolsó, hogy egy ilyen alulról jött valami próálkozás nagyon csufos véget ért. Mert azt nem tagadja senki, hogy az orosz forradalom — ha ugyan egyáltalában volt valami ilyesféle! — a békéért tört ki, született. Nem a cár ellen, nem a népjogok szent nevében s nem is az ési kenyér jelszavával (ilyent állítani sült badarság) a békéért, a vérontás s a könnyhullatás megszüntetéséért kell az. Vagy még jobban mondva: a sóvárgott béke varázsos nevével használta ki a tömeget az új hatalmi párt a régi ellen. (S biztosak lehetünk, hogy a régi visszatérésekor — mert visszajön! — ugyanez lesz a jelszó!)

A forradalom tehát jött, pusztított, akasztott, prédikált a béke nevében s mikor egy negyedév múlva fent azt akarták, hogy az új cárcsaka szintén bevonulhasson Lembergbe — a békéért forradalmazó tömegek ingujjra vetköztek s úgy fegyver nélkül, pusztán kézi gránáttal a kezükben rohamoztak huszas hullámokban a Lysonia ellen. És így volt ez a Kárpátokban, így van most Flandriában, az angolnál, a franciánál s így lesz az amerikai-val. Mert a nép, a tömeg mindig meg van győződve a maga igazáról és körömezakadásig védi azt és mert nem szabad feltételeznünk, hogy az orosz kevésbbé orosz, a francia kevésbbé francia, mint aminő hazafi a magyar.

A nép, a tömeg a jövő dolgok elérésében sose fog továbbra menni a vágyódásnál, míg a meglévőhöz, a ténylegeshez köti magát, ha belehal is. S ezért kell mindig nevében az entente oldalról igazán vagy csak nekik imputáltan elhangzott véleményeket Németország meg vagy meg-nem semmissítéséről és csak sajnálkozni lehet a kitűnő Witte tévedésén, melylyel Oroszországban valóságos axiómává tette, hogy a monarchia felbomlása csak órák kérdése, mert maguk a monarchia népei kívánják ezt a legjobban. Eszembe se jut a háboru tapasztalataira utalni (ítle csak megriadni, de nem tanulni lehet) elég egyszerűen erre az elemi lélektani megnyilvánulásra utalni.

A békét tehát egyedül a megértés s a kiegyezés alapján lehet megkötni. Sajnos ezt csak és itt hangoztatjuk, máshol még mindig hajlandók másképp gondolkozni. Talán nem hatalmi vágyból, nem a felelősség miatt való félelemből — talán j hiszemü tévedésből vagy jóakaratból, talán a tények optimista megítéléséből. Mindenesetre fájdalom a gondolat — hiába omlott annyi vér, hiába pusztult annyi érték: az emberiségnek egy haszna lesz belőle. Egy darabig félni, irtózni, tartózkodni fog a háborutól; nem mert ez a háboru megjavította, megnemesítette volna (sőt, a legkiáltóbb ellentétre nevélt!) hanem egyszerűen mert féltetni fogja a maga bőrét. S nekünk, a monarchiának még egy másik haszna is lesz: hogy e háboruval egyszermindenkorra el van intézve a két állam, (de legalább a Magyar állam!) nemzetiségi kér-

Mona Lisa legszebb kivitelben készít fényképeket.

Nagy Sándor-utca 4. szám. Sarok-ház.

Egyes szám ára 12 fillér.

dése. És romélméletileg nem az „önrendelkezés” badar fikciója, nem a lehetetlen magyar nemzetiségi törvény, de nem is a szocialista-radikális nemzetiségi program szellemében, hanem egyes-egyedül egy erős, önálló, magyar Magyarország kiépítésének lehetősége kötelessége

által. Hamarjában még sem tudnám mondani, melyik e kettő közül a fontosabb; de hogy ez utóbbi nagyon eleven sebeket éri, a közel napok eseményei a megmutatták a Lajtán túl s Lajtán innen, a Dráván túl és a kincses Erdélyben is. (oO)

Hiába támadott az orosz.

Keleti harctér. Budapest, augusztus 24. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadserege. Különösebb esemény nem volt.

József főherceg vezérezredes arcvonala. A Sovejánál és a Susitától északra az ellenség ismét hiába támadott. A Susita mentén és Ocnánál vívott legutóbbi harcokban repülőnk a számbeli fölényben levő ellenséggel szemben kifejtett sikeres működésükkel a vezetőség és a csapatok körében a legnagyobb elismerést érdemelte ki.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. A Dnyesztvertől északra az oroszok erősebb felderítő osztagokkal tapogatódzva előrenyomultak. Egyébként nem volt jelentősebb esemény.

Magyar csapatok védik az Isonzó-vonalat.

Olasz harctér. Budapest, augusztus 24. (Hivatalos.) A XI. Isonzó-esata tovább tart. A délelőtti viszonylag nyugodt volt, de mindjárt délután heves harcok lángoltak fel. A Bainsizza—Hiliga Gaisi-félszigeten az olaszok szakadatlan erősítéseket vontak maguk után s ismét súlyos támadásokat intéztek a Ver-től délre levő vonalaink ellen. Sokholsem voltak képesek sikert elérni. Vitéz csapataink, ezek között a 103. népfelkelő hadosztálynak és a 41. számú gyalogezrednek napok óta legsúlyosabb harcokban álló vitéz katonái az összes árkokban helyt álltak. A III. olasz hadsereg ismét rendkívüli erővel támadott a Vippach és a tenger között. Több órási tűzvétség után délután 4 órakor az ellenséges gyalogság egyes tömegrohamot kezdett, míg az északi szárnyon az ellenséges oszlopokat helyenkint már ütőnk letartották, a többi helyeken, nevezetesen Kostanjevica és a tenger között csaknem mindenütt órák hosszat tartó közel harcokra került a sor. *Karszt védőink minden ígéretlen felül álló vitézséggel és kitartással dicső dicsőleg visszverték az ellenségnek sokszoros túlerővel ellenük intézett minden támadást.*

A monarchia mindkét állama, valamint Bosznia minden vidékének ziai hasonlíthatatlan egyértelműséggel vették ki részüket a dicső sikerekből. Ha tegnap a 11., 47., 51-ik (Márosvásárhely), 62-ik (Kolozsvár), 63-ik (Beszterce) gyalogezrednek arattak kiváló dicsőséget, holnap mások fognak hasonló áldozatkészséggel helyükre lépni.

Karszt vonalaink előterepét számtalan olasz holttest borítja.

Délkeleti harctér. Budapest, augusztus 24. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. *A vezérkar főnöke.*

Az oroszok elhalasztották az alkotmányozó gyűlés egybehívását.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról hivatalosan jelentik: Az orosz kormány az alkotmányozó gyűlés tagjainak megválasztását szeptember 30-tól november 25-ig terjedő időre tűzte ki és az alkotmányozó gyűlés egybehívását december 11-re halasztotta el. A halasztást azzal indokolják, hogy tekintettel kellett lenniük a választási előkészületek nagy nehézségeire.

Pétervárt kiűrik.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Hapurandából jelentik: Péterváron nagy a nyugtalanság a város fokozatos kiűritése miatt. A kiűritést azzal indokolják, hogy túlzott óvatosságból történik. Növeli az izgatottságot, hogy a rigai öbölben német tengeralattjáró jelent meg. Izgatottságot okozott Péterváron Kornilov orosz fővezérnek Pétervárra érkezése is. E mellett még az éhínség is fenyegeti a várost. A lapok angol és francia győzelmi jelentésekkel akarják a lakosságot megnyugtatni.

Flandriában nem terem babér az angoloknak.

Berlin, augusztus 24. A nagyhatalmak közlése:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Flandriában Hollebeche és Langemark közötti harcok során csak átmenetileg lanyhult el a tűzvérségi tevékenység. Helyenkint ismét parázslás fokozódott, anélkül, hogy eddig nagyobb támadások következtek volna, csak Westhoeknál intéztek az angolok egy részleges előretörést, mely eredménytelen maradt. Ma korán reggel elragadtuk az ellenségtől az Ypern—menialuitól délre az utóbbi harcokban elért területvesztést. Az elvesztett árkot visszafoglaltuk s megtartottuk. Az angolok augusztus 22-iki eredménytelen támadásuk alkalmával 21 páncélos gépkocsit veszítettek, amelyek szélre harcvonalunk előtt fekszenek. Az életben maradt legényesség egy részét elfoglaltuk. Kanada csapatok ismételtén megkísérelték, hogy Leasbe és szomszédos állásainkba be nyomuljanak. Munka közelharokban teljesen megtartottuk eddigi vonalainkat. Az Arras—dunai vasút mentén is megkísérelt egy ellenséges támadás.

A német trónörökös hadserege. A Masstól két oldalt az avonali erődökben a 304-es magaslaton Beaumontnál és a Foxes erődben a tűzvérségi harc néhány órára át jelentékenyen megerősödött. A 304-es magaslat ellen, amelyet a 31-ikről 22-ikére virradó éjjel gyenge védő sereg hátrahagyásával természetesen kiűritettünk, a franciák ma erős támadásokat intéztek. Társaságunk fogadta őket.

Ouvremontól északra a késszalagba helyezett ellenséges rohamcsapatok megsemmisítő tüzük folytán nem jutottak ki árkaikból.

A németek előnyomulnak az Északi tenger partjainál.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala. A tengerparton csapataink előretértek néhány helyen az Aai.

A Dniepr tó mellett, Bródj mellett, a Szerath és a Pruth mentén a harci tevékenység időnkint kifújult.

József főherceg vezérezredes arcvonala. A Soveja és a Susita völgy mellett levő állásaink ismét eredménytelen ellenséges támadások célpontjai voltak.

Mackensen vezértábornagy hadserege. A Szerathnél Corbultól nyugatra egy sikeres rohamcsapat vállalkozásunk foglyokat és zsákmányt eredményezett.

Maccedóniai front.

A tartós hőség miatt csak helyenkint volt gyenge tüzeles.

Ludendorff, első főszállásvezető.

* 140-es cukorka, eszokoládé áru, likőrök, konyak, tököly, salivorium, seprő, rumok, borok, gyümölcsök (1/2 kg. tivagekben) nyarban és kissnyarban kapható ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

A király az Isonzo-fronton.

Laibachból jelentik: Az isonzi csata egyik legfontosabb napja fejeződött le ma. Ezen a napon az isonzi a vonalon időzött a király is, hogy figyelmével kísérje a súlyos küzdelem folyását és közvetlenül a harc vonalak mögött levő berendezéseket megtekintse.

A király, akit Ára báró gyalogsági tábornok, a vezérkar főnöke és a szokásos kíséret kísérte, korán reggel érkezett ide a hadterületre udvari különvonaton és legelsőbb is az Isonzo hadsereg parancsnokának székelyére ment, ahol meghallgatta Borovics vezérrezdés, hadseregparancsnok részletes jelentését. Azután a Ternovara fensikra hatolt, ahol különösen szigorú volt alkalmával, hogy a sebesültek ellátására és elszállítására szolgáló berendezéseket megtekintse. A király ezután egyik kilátóponthoz ment, ahonnan figyelemmel kísérhette a Karst fensikján folyó harcokat. Az ellenség tüzéség legnagyobb tüzelése követte meg a Fatti Hrib keleti csücskét és a Vigla körül levő magaslatokat. Egyik tüzéspozíció a másik után emelkedést égett. A súlyos aknak robbanása egymást követte. A 464-es számú magasság valóságos vulkánvá változott, amely tüzet, füstöt és földet vetett ki magából.

A magasság fölött álláhatatlan füst és porfelleg lebegett, amely miatt percekig és nem lehetett látni a taktikai eseményeket. A mi tüzéségünk lekötötte az érkező ellenség gyalogságát. Azután az olaszok rohamot kezdtek és sárófüzet bocsátottak tartalékaink felé. Ebben a pillanatban száz meg száz ágyunk tűzcsórába törte irányult az előretört ellenség gyalogság felé. Egyik arapnál a másik után robbant fel a megfáradott helyeken. A két harcoló fél tüzéségének egyesült hatásától megrendült a föld. A szakadályon robbanásoktól nem lehetett az egyes lövések saját megkülönböztetést. Az ellenség sárófüzete ismét pusztító tüzelésé fokozódott. Az ellenség gyalogság rohamát visszavertük. És a jelenet több ízben megismétlődött.

A király délután egy tüzéségi megfigyelő állomáson időzött, ahonnan a Verbiól a Fatti Hrib déli részéig elhódított területet tekinthette át. A megfigyelő állás az ellenség tüzéség tüzelésének körében volt. Az uralkodó a legnagyobb érdeklődéssel figyelte innen a harcot, amely egyre nagyobb heveségre fokozódott. Vodice területét eszeveszett tüzelés alatt tartotta az ellenség. A Monte Santón levő kolostor romjai között egyik ágyugolyó a másik után robbant fel.

Az ellenség tüzéség tüzelése a délutáni órákban a Görzöl keletre levő dombvidékeken, Salcano területén, Grosogos, San Marco, Verbiola, Biglia és a 126-os számú magasság körül percre percre fokozódott. Az ellenség lövések állásából megnyugodva állapítottuk meg, hogy az olaszok csaknem mindenütt még első vonalainkért harcolnak.

A király órák hosszú kíséret figyelemmel tértépel segítségével a 11. k. Isonzo-harcot. Meghallgatta a nap folyamán több ízben érkezett jelentéseket, telefonos tájékoztatókat folytatott a hadseregparancsnokkal, javaslatokat hallgatott meg és határozatokat

hozott. A késő délutáni órákban hagyta el a király a megfigyelő állást. Bimoló ellenséggel nyilatkozott az emberfeletti erőfeszítésnek kitelt és bravuros csapatokról. Az után visszahajtott a vasúti állomásra. Ezen az után megsemmisítette az utánpótló szolgálat díját teljesítményeit.

A király éjszaka ért a vasúti állomásra, ahonnan hazautasított.

† Dóczy János.

Dóczy János, tb. kanonok, szentszéki főnök, béli plébános tegnap reggel 5 órakor, életének 76 ik, áldozópapságának 47 ik, béli plébánoságának 24 ik évében, egy heti gyengélkedés után, általános feloldosás és a szent keret szentségének felvétele után meghalt. Temetése vasárnap, a hó 26 án délután 4 órakor lesz Bélien.

A temetést Gresinczy Antal kanonok végzi segédlettel. Az elhunyt lelkiúdvéért az engedelmű szent misé a hó 27 án, hét óra lesz a béli plébánia templomban, melytől Galszobly Antal kanonok fog az Ur oltárán bemutatni.

Dóczy János elhunytával a negyváradai egyházmegye egyik kiváló lelképásztort veszített el, aki majdnem egy fél századot töltött el az egyházmegye szolgálatában, s bármilyen pontra állította őt az egyházmegye főhatósága, helyét mindenütt lelkiismeretes pontosság, teljes buzgalommal töltötte be. Ritka egyszerű ember volt, papként is nagyon szerettek a mindenkivel szemben lekötözött nyájssal, szeretetreméltó lelképásztort.

Végelentül egyszerű, szerény igényű ember volt, ki egyházi kötelességének buzgó elvégzése után egyedül a gondalkodásnak élt. Kiválóan praktikus gazda volt, aki mintaszertű gondalkodást folytató a hivatalban a tekintetben is sokat tanulhat tőle.

1841. évi november 25 én született a 1870 augusztus 30 án szentelték pappá. Hat évi kápláni működés után 1876 ban élelő plébános lett, majd 1885 ban a papnevelő intézet vezetője a ugyanakkor lett lelki gondoskója a kir. ügyészségi fogház rabjainak. Már akkor jehűt gáza volt s éppen azért rendelte be püspöke a papnevelő intézetbe, hogy az intézet gazdaságát rendezze. Nagy érdemeket szerzett mint ellátó a papnevelő fogyvásárhelyi gazdaságának felvirágztatásával a szőlőinek pompás karba helyezésével. Nagyon megszerették akkor Váradon is a rendkívül tevékeny, gondos vezetőt, akinek buzgó tevékenysége nagyon érezhetővé vált a szeminárium pénzügyének rendezésében. — Boldogmiskai Schlauch Lőrinc bíbornoknak is kedves embere volt s mikor felépült a papnevelő intézet gyönyörű kápolnája, melynek építése körül az elhunyt nagy tevékenységet fejtett ki, 1889. év nyarán, a kápolna felszentelési ünnepélyén a kápolna felzentelését kinevezte szentszéki tanácsosná.

1894 ben lett béli plébánossá s ott is nagy népszerűsége tett szert. Ellenséget kintőly volt ott az egész köröyében úgy hívtel, mint a más vallásnak elől is, mert nem volt senki, akit szeretettel ne fogadott volna

a puritán egyszerűsége általános tisztelt: szerzett neki minden körben. Plébánossá kinevezése után nem sokára szakaszerűen ismert a béli talajviszonyokat s a gazdasági viszonyokat és sokat tett arra néve, hogy a község gazdasági életét felerdítse. Nemesek példát adott mintagazdaságával a községi iskolásoknak, de megragadott minden alkalommal, hogy gazdasági ügyekben jó tanácsokkal lásson el mindenkit, aki hozzá fordult. Mikor a váradai püspökség nagy gazdasági berendezéseket eszközölt az uradalom béli birtokán, az uradalom akkori jószágigazgatója az ő tanácsát is igénybe vette s nagy érdeklődéssel hallgatta meg szakaszerű gazdasági fejtegetéseit.

Huszonnégy évig működött Bélien a vármegyének és az egyházmegyének a fontos végvárában nagy buzgalommal hívtel lelki gondoskór. Nemzetiégi vidéken az oda beélt katolikus magyarságnak szerető, gondos, fáradhatatlan buzgóságú lelkiatyja volt Dóczy János. Egyházi és nemzeti szempontból egyaránt rendkívül érdemes munkásságot fejtett ki. A lelki élet körül teljesített csendes, de nagyértékű, áldásos fáradozásának megérdemelt jutalma volt az a kitüntetés, melyben őt a király részesítette, mikor 1916 március 8 án a váradai káptalan tisztele béli kanonokjává nevezte ki. E magas kitüntetés nem változtatott semmit Dóczy János puritán egyszerűségén, ezáltal is épp oly könnyen hozzáférhető, nyájssal lelkiatyja volt szerető hívtelnek, mint azelőtt.

Egy áldásos, tevékeny élet után következett le váratlan halála. Egy héttel eselő gyengélkedés lepte meg, mely tödőviznyjőre fejlődött a végét vetett életének.

A tenkei kerület papsága a következő gyászjelentést adta ki.

A tenkei róm. kath. esperesi kerület papsága mély fájdalommal, de Isten akaratán való meggyőződéssel jelenti, hogy nagysággal és főtisztelendő Dóczy János tb. kanonok, szentszéki főnök, béli plébános életének 76 ik, áldozópapságának 47 ik, béli plébánoságának 24 ik évében, egy heti gyengélkedés követő tödőviznyjő következtében, általános feloldosás és a szent keret szentségének felvétele után, nemes lelket folyó augusztus hó 24-én, reggel 5 órakor viassadta Isteni Mesterének. Elköltözött papi testvérünknek drága teteme folyó augusztus hó 26-án, vasárnap d. u. 4 órakor adatik át Bélien a szentelt anyaföldnek, az engedelmű szentmisé pedig augusztus 27-én hétfőn d. u. 9 órakor fog a béli plébánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Ezen végítességre az elhunyt papfárasi, rokoni, tisztelői, hívtel mély tisztelettel meghívattak. Béli, 1917. augusztus 24 én a tenkei rk. esperesi kerület papsága.

A munkapárt interpellál Andrassy mellözése miatt.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) A 8 Órai Ujság írja: A nemzeti munkapárt a legközelebbi ülésen interpellálni fog gróf Andrassy Gyula mellözése miatt, mert abban Cernin külügyminiszter, Seidler osztrák miniszterelnök és az udvari arisztokrácia illetéktelen beavatkozását látják Magyarország ügyeibe.

Angol bombák az Olajfák hegyén.

Írta: Alpheus.

Bármennyire hitesse is el valóján a hidegen mérlegelő éss, hogy hely és hely, hegy és hegy, rom és rom között nincs különbség, a szív ezt jobban tudja, nem engedí magát megtévesztésnek, ha mindjárt érzelgősenek mondják is e miatt; most vannak bizonyos helyek, melyek az emberiség számára olyan elválaszthatatlanul vannak összekötve, hogy nincs senki, akinek a szív egyszerűbben ne dobogna az emberi szellemvilág ilyen eltérésnek láttára vagy ha bizonyos alkalom szívébe juttatja. Kimeradhatna kösombósa, a mikor első ízben megpillantja a Szent Péter templom kupoláját, a mint a messzeségbe mutat. Ki ne érezné az emelt könyve lábadoi az Akropolisz veresítő köveinek láttára, melyek a hajdani Görögországban régen elmerült, de azért még mindig élénk emlékekben levő nagyságait mintegy megtévesztik előtte. És kit ne indítana meg, mikor az a halom jön szóba, melyet Jézus minden helyek fölött szeretett, a hol a legmegrészőbb tragédiának utolsó előtti fölvonása, az 6 elárulítása ment végbe. Judás Iskarióth gonosz tettét számon okoskodással igyekeztek már kimagyarázni. De ezek a kísérletek mind ostálanok és hasontalanok. A hagyomány egyszerűen az egész világ tudomására hozta, hogy a páusz kedvéért tette. Hát minek kereszének más okot, mikor köztudomásu, hogy nincs az a gátlott, melyet ne követnének el pénzért azok, a kik a páusznek rabjai. Miért tudott volna egy szegény szidó, vámos, halász a szabításnak jobban elletállani, mint azok a más emberek, a kik Krisztust és minden tanítását a szájukban hordják, a mégis hatvan bombát voltak képesek az Olajfák hegyére dobni?

Ugyanazon a napon, tán ugyanabban az órában, millió meg millió angol, arca azoké szerint összetett kezébe telve, áhítattal imádkozhatott ahhoz, a kiről tudniuk kellett, hogy az Olajfák hegyén minden más hely fölött szeretta, hiszen meg vagyon írva: ne kiméne szokása szerint az Olajfák hegyére; onnan nézte a várost és a sírt fölötté, mondván, ha tudnád, akkor bizonyára meg is gondolnád a magad idejében, hogy mi szolgál a te békességedre! de ez most el van rejtve szemeid előtt.

Elrejtették a szemek elől azok, a kiknek hasznuk van abból, hogy a nép ne gondolja meg, mi szolgál a békességére, mert éppen a békétlenségéből tesznek szent, dus nyereségre. Imádkoznak hosszú és istenitük őt, mert tiszteletteléséért előtt mások fessaltatják kereszre; de ha ma élne, őt fessaltatják föl, mert hogyan is hagyják éleiben azt, a ki midőn az Olajfák hegyéről lejőve Jeruzsálembe ment és kiűzte a templomból azokat, akik ott vettek és eladtak, ekképpen szólva hozzájuk: meg vagyon írva, hogy az én házam imaház, ti pedig rablóházává tetétek.

Jeruzsálemért, a hol egykoron sok várt ontottak, utoljára 1224. évben küzdöttek, midőn vad arabshordák Egyiptom szultánjai számára foglalták el. Nos héssze ezentendő mulva újra határoztak itten, angol ketonák keréjké Anglia szultánjai, ököpánszal és

nagy gyávorat és iparosai számára elfoglalni. Ha Jézus még köcsönök lakoznék és nem mehetne ki szokása szerint az Olajfák hegyére, mert Anglia bombái gátolnák ebben, az ő lelke épp úgy, mint akkor a Gethsemani kerében ismét szomorú lenne mindhaláláig, ha látná, hogy őt ajtókon hordják, de tetőikkel magtagadják. Mert az ő emberismerő bölcsessége fölismerne, hogy miért és kinek a hasznára viselik ezt a háborút és hogy az áldozat föl az elszármított nép életét és vagyonát, csak azért, hogy azok, a kik vesznek és eladnak, a kalmárok és a páusz-válók meggyőződésének és mindíg gazdaságabbakká váljanak, hatalmasabbakká és egyre hatalmasabbakká. Szomorkodik a nép fölött és megberagodik a királyokra, a kik még mindig nem látják be, hogy ők is, a midőn a följük nyújtott kezéből gögőssze visszautasítják, csak azoknak a hatalmát gyarapítják, kik a népet a konjunkturához, a profithoz láncolják, a fejedelmeket pedig adó- és vámszedőkké tessék. A legnagyobb szomorkodással kellene azt is tapasztalnia, hogy éppen szemtelesen haladt a világ a róta, hogy a nép az irástudók és fariseusok által a galileai népműltő és kommunizta ellen fellegatva Barabást kérte elbocsátani, Krisztust pedig áldozatként az ünnapra fölszállították.

Gondoljunk csak nyugodtan és komolyan, miért izgat bennünket a hír, hogy az Olajfák hegyén lökötték; képzeljük el csak, hogy ennek a háborúnak a róta nem áll meg a mi legesetebb megemlékezésünk és tisztelőnk helyesné előtt, akkor szomorkodva be kell vallanunk, hogy mennyire fájultak el az emberiségek erkölcsi eről! Midőn utolsó előtti ízben keresztény fegyverek voltak a háborus küfölszekrei: essent városa ellen irágyitva és vár folyt, holott a nagypüenteke kiontott vérenek minden embergyilkolást mindenkorra meg kellett volna szüntetni, ez tévör, de tévedésében is győsserű ihletből történt, hogy a kereszténység legesetebb esik helye a hitetlenek kezéből kiragadtassék.

Senk azelőtt, senk azóta azóta sem láttottak keresztény hadjáratot 3126 gárdiáj érdekekből; egy nyere világ áldozta föl magát azért, amit minden törekvésének legfőbb céljaként a legnagyobb áldozatra miltőnek tekintett.

De ma? Fajdalmas érésszel kellene az Üdvöslőnek, ha őt az angol bombák onnan glóznák, ahol küldetésének legmelyebb tükairól a legbensőségében elmékedai szokott volt, küldetésének elterelensége és legmagasabb áldozatának hibávalóságán bankódnis, midőn látnia kellene, mint dula-kodnak az emberek a nyereség és osztaló-kokéri, új fogyasztási piacokért és nyeresanyagok biztosításért, mint visálnak a nagyöke korlátatlan hatalmáért, a verseny társnak hátrazorításáért és a saját haszonnak csontkitalanágáért egy modern keresztény háborút, amelyet nem egy fanatikus, de letentől megihletett ananél Páter, hanem az őt világrésa megvesszőstet sajtója hirdett.

Azonban, úgy véltem, talán még sem fogna Jézus merőben kétségbe esni. Hiszen neki megadott, hogy a jövőbe pillantson a fanatizmusra tudja az új időknek lezása árszógó hajnalpírját, a midőn a tovább el nem áll-

ható nép tudatára jön, hogy kiért és miért ontotta vérét és hogy igazi reaktívitás nem az, hogy másokért szenvedjen, hanem hogy ő maga belőgöljön. Azok a bombák, melyeket Anglia népe Anglia szarolójának a szolgálatában az Olajfák hegyére hajít, ám elpusztíthatóak olyan helyeket, melyek a jámbor lelkek előtt szentek, de talán lerombolják azokat a töltéseket is, melyek most még az egész világon gátolják a dolgozó és nyomorgó népet abban, hogy az utolsó keresztény hadjáratra induljon, mely a munka szent városát a hitetlen, kegyetlen pénzemberek kezéből kiszabadítsa.

Sesz tűzfája a közönségnek.

A polgármester kieszközölte a fa szállítását. — Ajánlat faforgácsera.

A tél közeledtével mind nagyobb gondot okoz a közönségnek a fűtőanyag beszerzése. Fát ugyan még lehet kapni egyes nagyváradai fekereszedőktől, de csak olyan áron, amit a szegényebb emberek nem bírnak megfizetni.

A közönség most a vároztól várja, hogy segítsen ezeken az állapotokon.

A város gondoskodott is már megfelelő mennyiségű fáról, amennyiben 3600 vagon jómélóságú fát szerzett be, ez azonban még az erdőn van a beszállítása a mostani nehéz forgalmi viszonyok miatt sok nehézségbe ütközik.

Rimler Károly polgármester teljesen ismeri ezeket a nehézségeket a már eddig is minden utat és módot felhasználta, hogy a város által megvásárolt fa beszállítását biztosítsa.

A napokban Budapesten tárgyalt egy a kereskedelmi minisztériumban, mint az államvasutak szállítási osztályánál és a Felsőponttal. Megdörögte a már korábban kért szállítási igazolványok kiállítását, valamint kérte, hogy zárt kúlvonatokot bocsássonak a város rendelkezésére, hogy a város által megvásárolt fa mielőbb Nagyváradra kerülhessen. A zárt vonatok ugyanis egyáltalán mást nem szállítanak, csak a város fáját.

A polgármester kérelmét a Máv. igazgatósága teljesíti a erre megállapodásra jutott a polgármesterrel. Határozott ígéretet kapott a polgármester, hogy mielőbb a szállítási igazolványokat kiállítják, a zárt vonatok megindítása iránt haladéktalanul intézkednek.

A szállítási igazolványok azonnali kiállítását szintén megígérték.

Igy tehát a polgármester közbenjárása meghozta a várt eredményt: a a közönség részére megérkezik a fa, amely tetemesen jutányosabb lesz, mint a kereskedőnél vásárolt tűzifa.

Kedvező ajánlat faforgácsera.

Tegnap egy ajánlat érkezett Nagyvárad városához Török Gyula fakitermelőtől, mely aránylag elég előnyös feltételek mellett szintén a közönség tüszifájától előzzen.

Nevesett fakitermelő köll a várossal, hogy élelki fűtőanyagban mintegy 80—100 vagon tüszifa forgácsera grút fát vasuti talpa és egyéb faragványok duva bárdolása folytán.

Kereskedők kéri tőle ezen nagy darabokból álló forgácsot, de 5 másodát a kereskedőkkel tárgyalva, felajánlja Nagyvárad város közönségének.

Helyadó a fatörmegét Nagyváradra le szállítani a közönségnek 100 kilóként és ennél nagyobb mennyiségben kilóként 9 fillért, 100 kilóval kisebb mennyiségben kilóként 10 fillért, ott helyben a Nagypiac téren átvéve. A Nagypiac téren, a villamos vasút mellett, a köraktár mellett, a mélypályaon kér erre a célra díjmentesen 150 négyzetméter területet a hogy oia egy ideig lenesse dearkabíróit állíthasson, míg a faeladása tart.

Rámutat a beadvány, hogy ma az aprított tűzifa ára Nagyváradon métermészként 14-16 korona, tehát az 6 sánjata 40 szálalékkal olcsóbb.

Mivel a közönség fainosság elé néz polgári közeletségnek vál elegot tenni, hogy a közönség első sorban Nagyvárad közönségének ellátására ajánlja fel.

Végül kéri ajánlatának sürgős tárgyalását.

Az ajánlatot nem lehet valami nagyon olcsónak mondani, mert a tölgyfa igen súlyos és még folyamatos költségbe kerül és nehézséggel jár a fa házhoz szállítása, valamint az is, hogy a talpa kikészítéséből kikérülő forgácsot jó részben még fel is kell vágni, azonban tényleg fainosság előtt állunk a így mégis csak fahoz juthat a kevesebb pénzrel rendelkező közönség is és nem kell a szálalékok által megfosszolt és rendszerint rosszul kiérett fát használni.

Szeptember elsején megnyílnak a középiskolák.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendeletét adott ki az ország összes középiskolájának megnyitására.

A rendelet hangsúlyozza, hogy a főgimnáziumok, reáliskolák, leányközépiskolák, technikumok, felső kereskedelmi iskolák, kereskedelmi szakfolyamok és polgári iskolák megnyitandók szeptember hó elsején s felhívja az igazgatókat, hogy addig lehetőleg minden akadályt hártassanak el az iskolák megnyitásának útjából.

Felhatalmazza azonban a rendelet a középiskolák igazgatóit, hogy mindezeknek a tanulóknak, akik megőrzésükben dolgoznak a ott szűkség van rájuk, három hetes haladékot adhassanak az iskolafelkészítés megkezdésére. Ezek a tanulók halóségi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy valóban megőrzésükben voltak alkalmazva vagy elfoglaltak.

Nagyváradon a középiskolák megnyitásának semmi akadálya sincs a valamenyi középiskola a múlt évi ideiglenes helyiségében kezd meg előadásait.

A kultuszminiszterium az idén eltérve az addigi háborús tanév kezdésétől, azért tartja elengedhetlen szükségnek a tanév szeptemberi megnyitását, mert komoly formában foglalkoznak ezzel a gondolattal, hogy a tanév kimelése szempontjából januárban szüntethessék az összes iskolák előadásait. Ez egyelőre még csak terv, de előreláthatóan a fűtőanyag hiánya kikérdehetlenül fogja lenni az iskolák téli vakációját.

Durva tréfa az Áldozatkésztség szobrával.

Táblát akasztottak a honvéd szuronyára.

Valami jól bepszegözött kompánia sléggé durva viccekre ragadtatta magát a szűrtörök és péntek között éjjel Nagyváradon.

Tegnap reggel ugyancsak sokaknak feltűnt, akik a reggeli órákban a városbáza téjéhen megfordultak, hogy az Isaszó örét ábrázoló szobor fegyverének végén valami tábla lóg, ezek a folyton ott jövő-menő randőröknek nem tűnt fel semmi. Lehet, hogy egyik-másik randőr, ha látta is a dolgot, azt hitte, hogy annak ott kell lógnia.

Már fél 9 óra volt, mikor lapunk egyik munkatársa arra vetődött a megdöbbenéssel látta, hogy a szobor szuronyára egy keretes tábla van felfeszítve, amelyet azok a gyógyszerészek függzartanak ki éjjelre, ahol azon éjjel nincs inspekción és a tábla tudatja a közönséggel, hogy melyik gyógyszerészház állanak rendelkezésre.

Egy éppen arra haladó randőrt figyelmeztett a meggondolatlan durva tréfára, aki ezután jelentést tett az ellj pár lépésre levő rendőrszéknek.

Igy azaz 9 óra tájban lakertül a tábla a szoboról.

A rendőrség csakhamar megulta hogy a táblát a Báner téri Kégyó gyógyszerésztár ajtajáról vitték az éj leple alatt a szoborra.

Kevés a randőr, igazadhatatlanul igaz, a hogy a város központján megfordíthatat az a durva vicc, amit ezek kényes fővel követhettek el, még némilleg meg tudjuk érteni, de azt már igazán nem értjük, hogy az ott jövő-menő randőrök fél 9 óráig nem vetették észre a szobor különös díszítését.

Elvárjuk azonban, hogy a rendőrség kikutassa a vétség kompániát a erőlyesen megbüntesse a tetteseket.

Szélhámosság fával.

A közönség figyelmébe.

A budapesti államrendőrség tegnap délután táviratilag értesítette a nagyváradí rendőrség főnöki osztagát egy szélhámosság gárádkodásáról, aki lát áruait a hiezkény embereknek, illetve felvenni a pénzt, azonban ebben kimerül összes tárgykedés a minden azó nélkül tovább ugrik.

Gonda Bálának nevezte magát a szélhámosság, aki különbözőan az egyszerű, szegényesorsu polgáramberekkel keresi fel, előzőn kintél elsőrendű minőségű fát 100-200 koronára előlegat véve fel, a ezal tovább ugrik. Eddigi megállapítás szerint mintegy 20 ezer koronát vett fel a szegény emberektől, a ezen összeeggel 19 én megezőköt a fővárosból.

A nagyváradí rendőrség megállapította, hogy Nagyváradon is törtétek hasonló fosztogatások, a valószínűnek tartják, hogy ezeket is a budapesti szélhámosság követte el. A budapesti rendőrség személyleirát is adott a osalórá, amely teljesen ráillik a nagyváradí rendőrség által körözött szélhámossra. A közönség tájékoztatására és rühastartására a

következőkben közöljük az álli olagos Gonda Béla leírását:

A szélhámosság igen jelentéktelen alak középmagasságú, nem több 160 centiméternél, sovány, 35-38 év körüli, az orra jellegzetesen szűk típusú, szemé szürke, arca sovány, száplós, haja vörösses sötéte, aszkáln borotvált, jobb kezeféjéje szemölcs van, a nyakán körül forradás. Budapestien szürke bricsesz nadrágot, kék kabátot, sárga kamásnit és fekete cipőt viselt. A közönség saját érdekében óvakodjék ettől a szélhámossától, aki olcsó fa leple alatt megkoptasztja a szegény embereket.

HIREK

A front-színház Nagyváradon.

A négyes honvédek ünnepe.

A nagyváradí négyes honvédek szünete és pótszínházának tisztikara, mint értesülők, nagyváranyu, ragyogó ünnepséget tervez, mely méltó koronája lesz a nyári szüzonak.

A városi honvédek tisztjei, akik halhatatlan történelmi dicsőséget szerestek a csatáereken, itthon is példát adó módon teljesítik súlyos időben nagy közelességüket és igazán lelkes áldozattal vannak részt a háborús jótekoyság megvalósulásba, hogy a négyes honvédek ösvégeinek és árváinak sorát, jövőjét segítsenek biztosítani. A hadi jótekoyság számos gyönyörű akciójában sikere fűződik nevükhöz, de bizonyos, hogy az szünetek legszebb emléke lesz az a nagy atili honvéd ünnep, melynek eszméjét felvetették a mely előreláthatóan az egész vármegye közönségét Nagyváradra fogja vonzani.

Ugy hallik, hogy az ünnepségek, melyet szeptemberrben foganak rendezni, páratlan, gazdag és eredeti programja lesz a ennet az érdekes programnak meglező rendkívül művészi eseményeül ígérkezik a „négyes honvédek front-színházának vendégszerplése“, melyre kiasközölte Kratochwill Károly szüvedparancnok készséges beleegyezését. A front színház művészei, a honvéd tisztikar tagjai a harctérről jönnek haza.

Egyelőre ennyi mind az, amit a később nagy társadalmi ünnepül jelenthetünk természetesen, hogy a nevezetes ünnep, melynek előkészítése folyamatban van, kiváló alkalmat nyújt a közönségnek arra, hogy lározza hátis áldozatát az Isaszó és a Kárpátok elesett hőseinek, a megfőzőült négyes honvédeknek ösvégei és árvái iránt.

*** A képviselőház elnöke nem mond le.** Budapesti tudósítónk jelentti: Szász Károly, a képviselőház elnöke megcáfolja a lemondásáról forgalomba került híreket. — Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután tárgyal a képviselőház elnökével a Ház összehívása iránt.

*** A missziótársulat leányklubja.** A szociális missziótársulat leányklubja a hó 25 én, szombaton a Pászók fürdőben tartja összejövetelét — Indulás délután 2 órakor a nagyállomástól. A program csak ugy lesz betartható, ha mindenkéi pontosan megjelenit.

Németország legyőzhetetlen.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Madridból jelentik: New Yorkba az Észak-Amerikai katonai missió Perrin vezetésével a nyugati harcterről visszaérkezett és hivatalosan jelentette, hogy a nyugati harctéren a németek állásai bevehetetlenek és a német embertartalmak kimeríthetetlenek és a németek csapat-kontingense a legközelebbi 15 évben nem fog csökkenni. A német hadsereg a háboru negyedik évében erősebb mint valaha és Németországot a hadviselés nem tudja megsemmisíteni.

Vádirat Rennenkampff tábornok ellen.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A hadbírósg megkezdte Rennenkampff orosz tábornok bűnperének tárgyalását. A vádirat szerint Rennenkampff nagy tájékozatlanságot árult el katonai ügyben s intézkedéseiben nagy a chaosz. A harc folyamán néha megsekkent törzskariától. Katonai pénzekből több milliót elikkasztott. A Kelet-Poroszországlól elrabolt holmikat birtokára vitette s Pétervárra hamis jelentéseket küldött.

Az olaszok a végsőig harcolnak.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Az olasz lapok szerint Triest elfoglalása nem sokáig késik. Az Isenó-csata meghozza a döntést és feleslegessé teszi a téli háborút. Az olaszok erőfeszítéseiket a végsőig fogják folytatni.

A német légi támadás pusztítása Londonban.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Londoni jelentés szerint a Tower és Ramsgate megáradásakor a német légi járművek által okozott robbanások folytán meghalt 11 ember és 25 ember megsebesült.

Halálra ítélt orosz katonai összeesküvők.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Moszkvában katonai összeesküvés történt, melynek részeseit elfogták. Megerősítésre talált az a hír, hogy az összeesküvő tisztekből 100 közül 35-öt Korailov fővezér halálra ítélt. A Matin című francia lap megerősíti a kivégzések hírét.

Az antant szitotta a spanyol forradalmat.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A semleges külföldről érkezett hírek szerint a spanyol forradalom a vasutasok segítségével vette kezdetét, melyet a kormány erélyes intézkedéseivel sikerült elnyomni. A vizsgálat megállapította, hogy a forradalom szervezésére 24 millió frankot küldtek. A forradalmarok amerikai fegyverekkel voltak ellátva. Sőt kézi gránátokkal is fel voltak szerelve, amelyek az antant gyáraiban készültek. A mozgalomért felelős vezető, köztük Le Roux képviselő, francia földre menekültek. A letartóztatott forradalmi bizottságnál súlyosan terhelő iratokat találtak.

Terrorista bandák Oroszországban.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Dél-Oroszországban terrorista bandák működnek, melyek rémületet terjesztenek mindenütt. Kiewben és Odezsában a fegyverek törtőneit megnyitották. Astrakánban a kivésényelt csapatokra az ablakokból löttek s forró vizet öntöttek a katonákra. Pétervár fokezatos kiűritése csak fokozza az általános rémületet. A maximummal Kerenski eltávolítását követelik.

A román kormány Chersonban.

Budapest, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A román kormány és a kamara elmenekülésére minden előkészületet megtettek. Chersonban már előkészítik a helyet, ahol a román kamara le fog telepedni.

* **A minisztereket újból kinevezte a király.** A hivatalos lap tegnap száma királyi káziatot közli, melyben az uralkodó a minisztereket újból kinevezi, illetőleg állásukban őket megerősíti. A miniszterek között csupán gróf Hadik János az új, akit tárcacéklől miniszterre nevezett ki a király.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király tart. főhadnagyokká léptette elő Gramsperger Lajos, Soltyk Antal 37. gy. e. belj., Szabó László, Wagner József, Molnár Valentin 101. gy. e. belj., Liebscheim Sándor, Lászlóffy Henrik, Polyák Félix, dr. Olasz Hugó és Pravadovszky Sándor 70. gy. e. belj. tart. hadnagyokat.

* **Kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a pénzügyminiszter dr. Felföldy Sándor ügyvédet a nagyváradi pénzügyigazgatóságban ideiglenes minőségű adóügyi biztossá nevezte ki. Ugyancsak a pénzügyminiszter Bartók Béla adóhivatali gyakornokot a nagyváradi adóhivatalnál XI. listás elosztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztiként a helyi magy. királyi adóhivatalhoz nevezte ki.

* **A Naphőzi Etthon árvái Pallaynéval.** Kellmes délutánt szerzett Pallay Lajosné vegasp délután a Kath. Nővédség Egyesület gondozta Naphőzi Otloba árváinak. Az egész gyermekesereg, mintegy 120 kis árvát látott vendégül a hercegen, hol a gyermekek vidáman játszottak lovastól és bajocskát a botok között. Majd uszonyozni ültek a gyermekek, melyet az arany fák alatt terítették fel nekik. Usonna után szavaltak és énekeltek a gyermekek. A vendég lásterát megjelent a Kath. Nővédség Egyesület több tagja is, kik örömmel vettek részt a gyermekek mulatásán. Este egy kellemes nap emlékével távoztak a gyermekek Pallay Lajosné kedves társaságából.

* **Beszélgetés Thót bírójával** című alatt augusztus 19-én megjelent közleményünkre vonatkozólag Thót bíró a következő levelet intézte Rimler Károly polgármesternek:

Nagyságos Rimler Károly urnak
Nagyvárad város polgármesterének

Nagyvárad

A „Tiszántúl” című nagyváradi napilap 19. évi augusztus hó 19-én megjelent számban — a melyet ismeretlen egyen a mai postával emezre megküldött — „Beszélgetés Thót bírójával” címmel megjelent cikkre vonatkozólag legelső kötelességemnek tartom, hogy a t. Polgármester úrnak nagybecsű tudomására hozzam, s a leghatározottabban kijelentsem, miszerint a cikk végén nekem tulajdonított — helyesbítés: ezámbr adott — nyilatkozatot, semmit sem tartalmaz, sem más akkora nem tettem, s hogy a városi közállapotokról kritikát semmilyen irányban, senki előtt se mondottam.

A cikk egyéb részében foglalt adatok tévesztéséről szintén nem kívánok szólni.

Budapest, 1917 évi augusztus hó 21.

Kiváló tisztelt

dr. Thót László s. k.
budapesti kir. büntető
járásbíró.

Tegnap számunkban már közöltük Thót László dr. hasonló kijelentését. Most a polgármester úr megküldvén Thót bíró levelet: közlés végett, a kérelemnek is szíves feleletet, s az ügyet — minden további nélkül befejezettek kívánjuk tekinteni.

*** A német birodalmi gyűlés vitája.** Berlinből jelentik. A birodalmi gyűlés megbeszélte a politikai világot, mivel a kancellár a főhídszállásra utasított a távolléte alatt a szövegtétel ügyében folytatják a tárgyalásokat.

*** Eljegyzés.** Ifj. Moldován László cs. és kir. huszárhadnagy eljegyezte Heyman Lilyt.

*** Előléptetések a népfelkelésnél.** A hivatalos lap közli, hogy a király népfelkelő hadnagyokká léptette elő Balcsay Elek 4. honvéd gyalogezredbeli, Steiner Károly 70. gyalogezredbeli, dr. Major Elemér 4. honvéd gyalogezredbeli, Weinberger Antal 37. gyalogezredbeli, Adler Emil 4. honvéd gyalogezredbeli, Jelen István 37. gyalogezredbeli, Vajda Rózsa 4. honvéd gyalogezredbeli, Mártonffy Zoltán 37. gyalogezredbeli, Zsarkó Lajos 4. honvéd gyalogezredbeli népfelkelő tisztjelölteket, népfelkelő egészségügyi hadnagyokká Leipold Lőrinc 37. gyalogezredbeli népfelkelő egészségügyi zászlóst, népfelkelő hadnagy gazdasági tisztá Faszes József, Várady Ernő, Nagy József, Láng Ferenc, Jung Mór 4. népfelkelő gazdasági tisztjelölteket.

*** A Mária-kongregációk hadi kórházának gyászja.** A Mária-kongregációk budapesti hadikórházát gyász érte: Grünwald Béla önkéntes népfelkelő hosszas betegség és a sebségek ájtatos felvétele után 29 éves korában a hó 19-én elhunyt. Bonna a Mária-kongregációk hátor és lelkes munkásként vesztették. Erdemes munkása volt az elhunyt a kongregációk hadikórházának is, míg testi erejét betegsége teljesen le nem győzte. E hó 22-én temették el katonai pompával a Zsa kórházban.

*** Beküldetett.** Az „Ujvárosi Takarékpénztár” tegnap közölte a jelentéséről csak annyit, hogy a G rá—Pásator pont a Nógrádi bűnperben hozott közbiztosító végzésnek, de meg az első bírói ítélet indokai is jellegzik, miért nem hozták ki a bíróságra a tanúkat kibérléstől igazgatóság tagok. Ami a ki bérbeadását bezavarolást illeti, arra annyit, hogy ha a kibérlés óta reménye teljesülne le, a tárgyaláson elhangzottak és az első bírói ítélet indokaiiban leírásait többé el nem onyészathatják. Nagyvárad, 1917. augusztus 24. Nagy Árpád, nyug. p. ú. úthár.

*** 400 kereszt buza elégett Arlóndon.** Az Arlónd község határában fekvő Schwarz Bernát léle gazdaságban nagy tűz pusztított tegnap délután. Az észlelt buza eddig ismeretlen okból meggyult és több mint 400 kereszt a tűz martaléka lett. A termés többi részét sikerült megmenteni. Azt hiszik, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett.

*** Házvezetőnőnek,** vagy házi kisasszonynak ajánlunk fiatal urat leány, teljesen arva, ki a házvezetés összes ágaiban teljesen járatos. Főképpen jó bánásmódról leltél. Cím a kiadávatásban.

*** Tényező anyanyulak** tízévi és hasznok eladók Malom-utca 8. sz. a.

*** Segédhővelőt** több évi irodai gyakorlatú keresők mielőbbi belépésére. Írásbeli ajánlatot kérünk Komlós Testvérek üveg és porcellán nagykereskedése Nagyvárad, Zöldfa-utca.

*** Most az ideje a szörmök festésének,** eszkefűgőnyök tisztításának, mint a utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászruhák eldöröndü kivételben festésnek Haltenberger Vilmos kelmefestő és vegytisztító gyárában Nagyváradon.

*** Különféle irószerszámok** eladók a Polgári takarékpénztárban.

*** Alkalmazást nyer** egy intelligens nő könyveléshez érő németül is beszélő Hegedüs János üzletében, Rákóczi-ut 1.

*** Ujsághordónőket** felvesz a Tiszántúl kiadóhivatala.

.. TANÜGY ..

Beiratások a főgimnáziumba
A nagyváradi premonstrál főgimnáziumban az 1917—18. iskolaévet megelőzőleg a magán, pótló, kiegészítő és javító vizsgálatok, továbbá a beiratkozások a következő sorrendben mennek végbe. Augusztus 27. és 28. án jelentkeznek az igazgatónál 9—12 óráig a magán, pótló, kiegészítő és javító vizsgálatokra engedélyt nyert tanulók. — Augusztus 30. és 31. án kezdik a magánvizsgálatok írásbeli és szóbeli részét, továbbá a pótló, kiegészítő és javító vizsgálatok a szent József-intézetnek a cura ügyegetett I. emeleti teremében folytak is d. s. 8—12., d. u. 3—6 óráig. A főgimnázium összes osztályába a folytatódóan felvétel az igazgatószobánál és az osztály tanároknál való beiratkozások szeptember 1. én és 3. án tartatnak meg d. s. 9—12 óráig a főgimnázium Uti utcai épületében, illetve a tanároknak a premonstrál tiszántúli levő lakásán. A főgimnázium igazgatósága.

Tanúvnyitás rendje az olasz közs. polg. leányiskolában. Szeptember 1. én d. s. 8-tól a I. oszt. tanulónak beírása. Szept 3. án d. s. 8-tól a II. oszt. tanulóinak beírása. Szept 4. én d. s. 8-tól a III. oszt. tanulónak beírása. Szeptember 5-én d. s. 8-tól a IV. oszt. tanulónak beírása. Szeptember 6. án reggel 8 órakor írásbeli vizsga, utána a tanítási év ünnepélyes megnyitása. Javító és kiegészítő vizsgák aug. 31. én d. s. 8 óráig. Beiratkozók (Ritók Z. utcai jelölési iskolahelyiségben) a tanulók anyjuk kíséretében jelennek meg, tartoznak felmunkái kivételével okmányokat: 1. szilárd anyanyelvű kivonat, 2) utolsó iskolai bizonyítvány, 3 utolsó évi bizonyítvány. Tanulmánydíj egész évre 20 korona, beiratkozási és nyitási díj 10 korona. Örv. dr. Személyi Kálmán igazgató.

SZÍNHÁZ.

A színház megnyitása. Az 615 kösletével a színház is nemsokára megnyílik. Erdélyi Miklós egy két hetet Budapestben töltött az idény előkészítésével, amann ma hazatér a reggeli az intézkedéseket a színház megnyitására. A megnyitó előadás valószínűleg szeptember 2. án lesz; a társulat tagjaiak aug. 31-én kell a színháznál jelentkezniök.

VIGADÓ mozgószínház Szombaton **Legyőzhetlenül**
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház Szombaton **A milliók megváltója**
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház Szombaton **Uj műsor.**
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK.

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények
leszállított olcsó árakban.

PORCELLÁN MOZSAR, ÚTOVEL	6—
Mély és lapos tányér finom porcellán	—70
Csemegés kis	—40
Tésztástál 6 személyre	8—
Sültéstál 6 személyre	8—
Főzelékestál 6 személyre	8—
Salátástál 6 személyre	8—
Levesesfazék 6 személyre	4—
Mártásos csésze 6 szem.	1—
Sótartó fogvájós 6 szem.	1-20
Vizes kanecso 6 személyre	8—
Vizeskészlet szines finom festéssel	4—
Boroskészlet szines	4—
Söröskészlet szines	4—
Liköröskészlet szines	4—
Befőtteskészlet Cujotály fehér	4—
Majolika cukortartó diszes	4—
Majolika vizeskanecso szines	4—
Feketés gyermek készlet	8—
Kávés gyermek készlet	8—
Majolika állvány szines	6—
Teáskészlet szines aranyozással	10—
Kávészlet szines aranyozással	10—
Feketés készlet szines aranyozással	12—
Mosdókészlet szines roccoco	12—
Majolika fali sórtartó szines	8—
Majolika fűszertartó nagy	3—
Majolika fűszertartó kicsi	1—
Porcellán fehér teáskanna	2—
Porcellán fehér kávéskanna	2—
Porcellán fehér kávéscsésze	—80
Porcellán fehér kávéscsésze	—80
Porcellán fehér gyümölcstányér	—30
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	50—

Konyha berendezési főzőedények. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képkerepezés. :: Ablak üvegezés. ::
Áraink viszonteladóknaak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK
üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: **DR. KRÜGER ALADÁR** Felelős szervező: **DR. PAPP KÁROLY**

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett a Várkőpu-utca 4. és 6. számú, a Szent János-utca 30. számú, a Széles-utca 1. számú, mely közvetlen a 3. vashíd szomszéd ságában van, valamint a Vizvezeték-utca 54. számú ház Értekezhetni lehet a Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmibanknál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

IZSÁK LIDIA

Előrendelő
szűszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interfónián telefon:
11-53 szám.

A Szépliget-színház művésznőinek egyedüli tanácsadója. Tisztítások és átalakítások elvégzésére. Fizetők mérték után a leggyorsabb idő alatt elkészítetnek.

Nagyteleky és Arany János-u. sarkán lévő házban egy szobás konyhából álló lakás a souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSARY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos,
vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerék-párok, ellenőrző készletek és gramofonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadhatók.

TÜZIFIA

Waggon tételben, méter számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stern palota.
Telefonszám 10-13.

Me grendeléseket felvesz

BANYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszky-u. 2. Nagyhidfő.
Telefonszám 14-55.

Vizvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Vizvezeték és mű-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22.
Telefon 532.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta

kapható

métermázsánként 8 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál
Kolozsvári-utca 62.

Erzsébetligeten lévő 4 uj föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadók.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó
házmesternél, vagy INCZE irodában
Bömer-tér 3. sz. alatt.

Betűszedő tanulónak
fiú és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-i.-nál.

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását
már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz,
csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas lenyírtó közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész
telepen és az összes szobákban. Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó
forrásavizrel, uszodatanítár, napfürdő, homoktér. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérloje.

Fekete-Győrösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsőséggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értekezhetni Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.